

بِسْمِ تَعَالَى

مهمترین شاخص‌های تجارت خارجی نیجریه

در سال ۲۰۲۰

مقدمه:

کاهش بی سابقه قیمت و تقاضا برای نفت خام در بازارهای بین‌المللی طی سال ۲۰۲۰ موجب شد تا نیجریه که بیش از ۷۰ درصد از درآمدهای ارزی خود را از محل صادرات این ماده خام تامین می‌کند، عملکرد مطلوبی را در عرصه اقتصادی به نمایش نگذارد.

طی سال ۲۰۲۰ میزان صادرات نفت نیجریه از بیش از ۲ میلیون بشکه در ژانویه به روزانه یک میلیون و ۹۰ هزار بشکه در دسامبر کاهش یافت^۱. کسری تجاری نیجریه در این سال به رقم بی سابقه ۱۹.۴ میلیارد دلار رسید، ارزش نایرا در مقایسه با سال پیش از آن حدود ۱۷ درصد کاهش یافت، نرخ بیکاری به ۳۳.۳ درصد افزایش یافته و تورم این کشور در دسامبر سال ۲۰۲۰ به رقم کم سابقه ۱۵.۷ درصد افزایش یافت.

مطالعه دقیق‌تر برخی از مهم‌ترین شاخص‌های تجارت خارجی نیجریه در سال ۲۰۲۰ - که در ادامه این نوشتار مورد توجه قرار خواهند گرفت - از پیامدهای بسیار ناگوار کاهش قیمت جهانی نفت بر اقتصاد آن کشور حکایت دارد؛

^۱ طی سال ۲۰۲۱ نیز صادرات نفت نیجریه در رقمی کمتر از یک و نیم میلیون بشکه در روز تثبیت شده است. به عنوان مثال در آوریل ۲۰۲۱ نیجریه روزانه ۱ میلیون و ۳۸۹ هزار بشکه نفت خام را به ثبت رساند.

الف: واردات

واردات نیجریه در سال ۲۰۲۰ به ۵۳ میلیارد دلار رسید که این رقم نسبت به سال ۲۰۱۶، ۴۷.۳ درصد و نسبت به سال ۲۰۱۹ نیز بیش از ۱۱.۸ درصد افزایش داشته است.

تقریباً نیمی از واردات نیجریه (۴۹.۳ درصد) از قاره آسیا تامین شده و پس از آن اروپا با ۳۳.۹ درصد، آمریکای شمالی با ۱۰.۳ درصد، آفریقا با ۳.۳ درصد، آمریکای لاتین با ۳ درصد و اقیانوسیه با ۰.۸ درصد در رتبه های بعدی قرار داشته اند. با نظر داشت جمعیت تقریبی ۲۰۶ میلیون نفری نیجریه در سال ۲۰۲۰، واردات ۵۳ میلیارد دلاری در این سال به معنی آن است که سرانه واردات هر نیجریه ای در این سال ۲۰۶ دلار بوده است. در مجموع ۷۲.۲ درصد از واردات نیجریه در سال ۲۰۲۰ را ده گروه کالایی به قرار ذیل تشکیل داده اند:

ردیف	کالا	ارزش	درصد از کل واردات
۱.	ماشین آلات شامل رایانه ها	۹.۹ میلیارد دلار	۱۸.۶

ردیف	کشور	درصد از کل واردات
۱.	چین	۲۸.۸ درصد
۲.	هند	۸.۵۴ درصد
۳.	آمریکا	۷.۵۷ درصد
۴.	هلند ^۲	۷.۱۶ درصد
۵.	دانمارک ^۳	۵.۴ درصد

ب: صادرات

نیجریه در سال گذشته میلادی در مجموع ۳۳.۵ میلیارد دلار کالا صادر نمود که این رقم در مقایسه با ارزش صادرات آن کشور در سال ۲۰۱۶ بیش از ۳.۶ درصد و در مقایسه با ارزش صادرات نیجریه در سال ۲۰۱۹ نیز حدود ۳۷.۵ درصد کاهش داشته است. در سال ۲۰۲۰ نیز همانند گذشته نفت به عنوان مهمترین کالای صادراتی نیجریه بیش از ۷۵٪ از صادرات آن کشور را به خود اختصاص داد. گزارش ارائه شده از سوی اداره ملی آمار نیجریه حاکی از آن است که بیش از ۷۱.۳ درصد از کل صادرات نیجریه به دوازده کشور ذیل انجام پذیرفته است:

ردیف	کشور	درصد از کل جذب صادرات
۱.	هند	۱۵ درصد
۲.	اسپانیا	۱۰.۹ درصد
۳.	هلند	۸.۶ درصد
۴.	آفریقای جنوبی	۷.۶ درصد
۵.	چین	۵ درصد
۶.	فرانسه	۴.۵ درصد
۷.	پرتغال	۳.۷ درصد
۸.	کامرون	۳.۵ درصد
۹.	ایتالیا	۳.۵ درصد
۱۰.	ترکیه	۳.۳ درصد
۱۱.	آمریکا	۳.۱ درصد
۱۲.	ساحل عاج	۲.۶ درصد

^۲ عمده‌تای صادرات هلند به نیجریه عبارت بوده اند از محصولات نفتی، دارو، ماهی و سایر محصولات دریایی، ماشین آلات، لبنیات، محصولات شیمیایی، آهن و فولاد

^۳ عمده‌تای صادرات دانمارک به نیجریه عبارت بوده اند از تجهیزات پزشکی، ماهی و سایر محصولات دریایی، ماشین آلات، لبنیات، کاغذ، سبزیجات و محصولات الکترونیک

از منظری دیگر، ۳۹ درصد از صادرات نیجریه به مقصد قاره اروپایی، ۳۴.۴ درصد به آسیا، ۱۹.۱ درصد به آفریقا، ۵.۴ درصد به آمریکای شمالی، ۱.۴ درصد به اقیانوسیه . ۰.۶ درصد به استرالیا ارسال شده است.

با در نظر گرفتن جمعیت ۲۰۶ میلیون نفری نیجریه، صادرات ۳۳.۵ میلیارد دلاری آن کشور به معنی سرانه ۱۶۰ دلاری برای هریک از شهروندان نیجریه می باشد. بیش از ۹۸.۹ درصد از صادرات نیجریه در ۱۰ گروه ذیل قرار دارند:

۱. سوخت های معدنی از جمله نفت: ۲۹.۷ میلیارد دلار (۸۸.۶

ردیف	کشور	میزان کسری تجاری
۱.	چین	۱۳.۵ میلیارد دلار
۲.	آمریکا	۳.۸ میلیارد دلار
۳.	بلژیک	۱.۸ میلیارد دلار
۴.	آلمان	۱.۳ میلیارد دلار
۵.	هلند	۱.۳ میلیارد دلار
۶.	روسیه	۱.۲ میلیارد دلار
۷.	امارات عربی متحده	۱ میلیارد دلار
۸.	برزیل	۹۷۶ میلیون دلار
۹.	دانمارک	۸۵۲ میلیون دلار
۱۰.	کره جنوبی	۸۱۰ میلیون دلار

از دیگر سو بیشترین مازاد تجاری نیجریه به ترتیب با کشورهای ذیل به ثبت رسیده است:

ردیف	کشور	میزان مازاد تجاری
۱.	اسپانیا	۲.۹ میلیارد دلار
۲.	آفریقای جنوبی	۱.۹ میلیارد دلار
۳.	پرتغال	۱.۲ میلیارد دلار
۴.	کامرون	۱.۲ میلیارد دلار
۵.	هند	۸۳۰.۵ میلیون دلار
۶.	ساحل عاج	۷۷۳.۶ میلیون دلار
۷.	توگو	۵۳۹.۳ میلیون دلار
۸.	فرانسه	۴۷۰.۵ میلیون دلار
۹.	ترکیه	۳۹۲.۴ میلیون دلار
۱۰.	گینه استوایی	۳۵۲.۵ میلیون دلار

تهیه کننده: صادق صادقی (کارشناس اقتصادی سفارت ج.ا. ایران در ابوجا)